

Afscheid van kernenergie moeilijker dan gedacht

Energietop moet omslag in energiebeleid schwing geven

Achtergrond - 23 mei 2012

Woensdag komen de 16 deelstaat-ministerpresidenten bijeen in Berlijn om 'het grootste moderniserings- en infrastructuurproject van de komende decennia' te bespreken: de *Energiewende*. Duitsland wil dat in 2022 alle kerncentrales gesloten zijn en een groot deel van de energie afkomstig is uit duurzame bronnen. Voor het zover is moet er nog heel, heel veel gebeuren.

Peter Altmaier is niet te benijden. Dinsdag werd hij benoemd tot nieuwe minister van Milieu. Woensdag is hij gastheer van een speciale energietop. Zijn voorganger Norbert Röttgen werd vorige week door kanselier Merkel de laan uit gestuurd. Altmaier is geen energie-expert maar geldt als iemand die goed voor consensus kan zorgen.

Kibbelende ministeries

De veelvuldige aanvaringen tussen voormalig minister Röttgen van Milieu en minister Rösler van Economische Zaken gooiden zand in de raderen van de *Energiewende*. Het stroomnet is de verantwoordelijkheid van Economische Zaken, terwijl de kerncentrales en het stimuleren van duurzame energie het terrein van de milieuminister zijn. De Duitse Industrie- en Handelskamer DIHK riep Merkel deze maand nog op om te zorgen voor een centrale coördinatie voor de *Energiewende*, omdat met de tegengestelde belangen van beide ministeries en die van de deelstaten en de gemeenten niks van de grond kan komen. Rösler zei dinsdag na het aantreden van Altmaier tegenover de ARD dat "dit de kans op een nieuwe start is".

Altmaier benadrukte op zijn eerste werkdag dat 90 procent van de Duitsers achter de beslissing staat om te stoppen met kernenergie. Hij ziet het als zijn eerste taak om het gesprek tussen de vechtende partijen weer op gang te brengen.

Peter Altmaier (1958) vervulde voordat hij minister van Milieu werd de functie van *Parlamentarischer Geschäftsführer*. In die rol zorgde hij voor goede verhoudingen tussen de Bondsdag en de eigen CDU-fractie. Hij geldt als vertrouweling van

kanselier Merkel. Altmaier spreekt vloeiend Nederlands. In 2007 schreef hij mee aan het verkiezingsprogramma van het CDA. Op 15 april jl. was Altmaier te gast in [Buitenhof \(vanaf minuut 28:18\) >>](#)

De omschakeling naar duurzame energie brengt een aantal grote problemen met zich mee. Het elektriciteitsnet is er niet op berekend. Duizenden kilometers nieuwe leidingen moeten worden aangelegd en er moeten nieuwe systemen en opslagcapaciteiten komen. De uitbouw en aanpassing van het net heeft volgens de Bundesnetzagentur, die toeziet op het elektriciteitsnet, grote vertraging opgelopen. Als er niet drastisch wordt ingegrepen kunnen de energieproducenten straks niet meer aan de behoefte voldoen. De industrie schetst al doemscenario's van stijgende stroomprijzen en stroomuitval.

Dat de energieprijzen zullen stijgen blijkt uit verschillende onderzoeken. De omschakeling van kernenergie naar duurzame energie kost sowieso al honderden miljarden en de financiële tegenslagen zijn inmiddels talrijk.

Zonne-energie

Duitsland heeft altijd vooropgelopen bij het stimuleren van zonne-energie. Producenten van zonne-energie, ook particulieren die een paneel op hun dak hebben, kunnen hun stroom aan het net leveren en krijgen daar een nette vergoeding voor. Die terugleververgoeding, in het Duits '*Einspeisevergütung*' genoemd, wil de regering met tot aan 30 procent verlagen. De zonnestroom zou de netbeheerders op kosten jagen en de energieprijzen opdrijven.

De bezuiniging stuit op veel verzet, zeker in het Oosten van Duitsland, waar de zonne-energiebranche het grootst is. Het gaat heel slecht met de Duitse zonnepanelenproducenten, een aantal is al failliet. Chinese bedrijven verkopen de panelen tegen bodemprijzen en daar kunnen de Duitse bedrijven niet mee concurreren. Als de overheidssteun nu ook nog wordt beperkt kan dat de nekslag betekenen voor de sector, manen politici uit bijvoorbeeld Thüringen en Brandenburg. Daarbij is voor het slagen van de *Energiewende* juist meer zonne-energie nodig.

De Bondsraad, waarin de deelstaten vertegenwoordigd zijn, heeft deze maand voorlopig een stokje gestoken voor het korten van de terugleversubsidie. Altmaier moet nu een compromis vinden om de Bondsraad mee te krijgen in de besparing.

Windmolens

Windenergie is volgens Altmaier de belangrijkste peiler van de alternatieve energievoorziening. Hij hoopt dat in 2050 windmolens op zee en op het land in de helft van de Duitse energiebehoefte kunnen voorzien. Op de Noord- en de Oostzee

moeten grote windmolenparken komen die over tien jaar 10 tot 13 Gigawatt aan elektriciteit opleveren. Windmolens bouwen op volle zee is duurder dan gedacht. Consumentenorganisaties waarschuwen dat ook deze plannen de energieprijzen verder laten stijgen.

De bouw van de offshore-parken is begonnen, maar de Nederlandse netbeheerder Tennet, verantwoordelijk voor het aansluiten van de Noordzeeparken op het net, kan de enorme investeringen niet opbrengen. Tennet-topman Lex Hartman in een interview met *Wirtschaftswoche*: "Wat het aansluiten van de offshore-projecten uiteindelijk gaat kosten, 10, 20 of 40 miljard euro weet niemand precies. Wij gaan uit van tenminste 15 miljard euro. Dat kunnen we natuurlijk niet alleen opbrengen, daar moeten anderen bijspringen." Volgens Hartman heeft Tennet in Duitsland een waarde van 1 miljard euro.

Gascentrales

Een ander alternatief voor de kerncentrales zouden gascentrales moeten zijn. Beieren wil voor 2020 vijf gascentrales in werking hebben. Maar voorlopig is er nog niks gebeurd. Omdat niet duidelijk is of hiervoor nog subsidie komt wachten de energiebedrijven af. De Beierse minister-president Horst Seehofer dreigde voorafgaand aan de top van woensdag dat hij zelf het heft in handen neemt als de bondsregering niet snel duidelijk maakt hoe het verder gaat.

Buitenlandse zon

Ondertussen kondigde energiebedrijf RWE deze week een eigen *Energiewende* aan. Het concern verzette zich de afgelopen jaren met hand en tand tegen de sluiting van de kerncentrales en topman Jürgen Grossmann noemde zonne-energie enorme geldverspilling. Het kan verkeren. De nieuwe topman Peter Terium -een Nederlander- wil tot 2015 ongeveer tien miljard investeren in duurzame energie. Overigens maakt hij zich daarbij niet alleen afhankelijk van de Duitse zon en wind. In Marokko moet een wind- en zonnepark 100 megawatt energie gaan opwekken.

Dit is een artikel gedownload via duitslandinstituut.nl.

Artikel:

<https://duitslandinstituut.nl/artikel/170/afscheid-van-kernenergie-moeilijker-dan-gedacht>